Lieta Nr. C20-2407/16/12

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Liepājā, 2016.gada 5.decembrī

Liepājas tiesas tiesnese M.Jansone rakstveida procesā izskatīja civillietu maksātnespējīgās akciju sabiedrības „/Nosaukums A/" administratora /pers.V/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par naudas piedziņu un

k o n s t a t ē j a:

prasītājs maksātnespējīgās akciju sabiedrības „/Nosaukums A/" administrators /pers.V/ (turpmāk – MSIA „/Nosaukums A/") iesniedzis Liepājas tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. B/ par EUR 43,16 piedziņu. Prasība pamatota uz Civillikuma 2389., 2390.pantu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka sākotnēji Atbildētājs savu kreditora prasījumu pieteica par summu 508.27 LVL (10.12.2013 kreditora prasījums), kas tika atzīta un pilnā apmērā iekļauta Prasītāja kreditoru prasījumu reģistrā. Pieteiktā summa atbilda Prasītāja grāmatvedības datiem. Atbildētājs administratoram iesniedza precizētu kreditora prasījumu (11.12.2013 kreditora prasījums), ar kuru lūdza atzīt prasījumu 904.66 LVL jeb 1287.22 EUR apmērā, ko veidoja neizmaksātā darba alga 228.61 LVL jeb 325.28 EUR, atvaļinājuma kompensācija 356.26 LVL jeb 506.91 EUR un atlaišanas pabalsts 319.79 LVL jeb 455.02 EUR. Pieteiktā summa neatbilda Prasītāja grāmatvedības datiem.

Atbildētājs Liepājas tiesā cēla prasību pret Prasītāju (civillieta Nr.C20383113), lūdzot atzīt par spēkā neesošu Prasītāja uzteikumu, atzīt darba tiesiskās attiecības par izbeigtām ar 01.12.2013, piedzīt darba algu par laiku no 15.11-01.12.2013 141.29 EUR apmērā. Prasība tika apmierināta daļēji, piedzenot no Prasītaja par labu Atbildētājam vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējumu par periodu no 15.11.2013-20.11.2013 par trim darba dienām 50.11 EUR (35.22 LVL) un grozīt darba līguma uzteikuma termiņu un noteikt, ka darba tiesiskās attiecības ir izbeigtas 20.11.2013. Spriedums stājās spēkā 19.03.2014 un Prasītājs veica piedzītās summas izmaksu Atbildētājam.

Tā kā ar spriedumu no Prasītāja tika piedzīta minētā summa, Atbildētāja atzītā kreditora prasījuma apmērs netika grozīts un tika saglabāts tāds, kāds tas bija saskaņā ar Prasītāja grāmatvedības datiem, proti, par summu 508.27 LVL jeb 732.20 EUR, ko veido neizmaksātā darba alga 169.02 LVL jeb 240.49 EUR, atvaļinājuma kompensācija 182.17 LVL jeb 259.20 EUR un atlaišanas pabalsts 157.08 LVL jeb 223.50 EUR.

Maksātnespējas administrācija, pamatojoties uz Prasītāja iesniegumu, veica Atbildētājam izmaksu 483.79 EUR apmērā, ko veidoja darba samaksa 82.06 LVL jeb 116.76 EUR, atlīdzība par atvaļinājumu 124.53 LVL jeb 177.19 EUR un atlaišanas pabalsts 133.42 LVL jeb 189.84 EUR. Minētās izmaksas rezultātā atlikušais nesegtais Atbildētāja prasījums bija 239.41 EUR (168.26 LVL), ko veidoja neizmaksātā darba alga 123.73 EUR (86.96 LVL), atvaļinājuma kompensācija 82.01 EUR (57.64 LVL) un atlaišanas pabalsts 33.67 EUR (23.66 LVL).

Prasītāja administrators Prasītāja maksātnespējas procesā pieņēma lēmumu veikt Parādnieka prioritāro kreditoru (tajā skaitā, darbinieku) prasījumu segšanu, līdz ar to administrators 2015.gada 12.augustā veica izmaksas Parādnieka bijušajiem darbiniekiem pieteikto un atzīto kreditoru prasījumu apmierināšanai.

Saskaņā ar Atbildētāja parakstīto, administratoram iesniegto un atzīto kreditora prasījuma pieteikumu, Liepājas tiesas 26.02.2014 spriedumu civillietā Nr.C20383113, kā arī veiktajām Atbildētājam izmaksām, uz 2015.gada 12.augustu atlikušais nesegtais Atbildētāja prasījums bija 239.41 EUR.

Veicot aprēķinu saskaņā ar normatīvajiem aktiem, tika aprēķināts, ka Atbildētāja darbinieka prasījuma segšanai tiks izmaksāti naudas līdzekļi 196.60 EUR apmērā. Savukārt atlikušajā prasījuma daļā par summu 42.81 EUR, ko veido kompensācija par neizmantoto atvaļinājumu, kura pārsniedz Maksātnespējas likumā un citos normatīvajos aktos noteikto pieļaujamo izmaksājamo summu (kompensācija par neizmaksāto atvaļinājumu par vienu gadu), prasījums tika saglabāts Prasītāja kreditoru prasījumu reģistrā kā nenodrošinātais prasījums un tiks segts Maksātnespējas likumā noteiktajā kārtībā. Minētā summa netika izmaksāta, jo tā pārsniedz normatīvajos aktos noteikto ierobežojumu attiecībā uz izmaksām darbiniekiem par kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu. Minētais aprēķins pamatojams sekojoši:

1. Saskaņā ar Maksātnespējas likuma un Darba likuma normām tika aprēķināta summa, kuru Prasītājs Atbildētājam bija tiesīgs izmaksāt prioritārā kreditora prasījuma segšanai:

1.1. Saskaņā ar Atbildētāja kreditora prasījumu (2.1pp., 13.punkts) Prasītāja neizmaksātā atlīdzība par ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu bija par summu 182.17 LVL jeb 259.20 EUR (neto) 261.46 LVL jeb 372.02 EUR (bruto) par 192.8 stundām jeb 24.1 darba dienām.

1.2. Saskaņā ar, tajā skaitā, Maksātnespējas administrācijas norādījumiem un lēmumiem, Darba likumu un Maksātnespējas likuma 118.panta trešās daļas 2.punktu atlīdzība par ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu sedzama par periodu, kas izveidojies 12 mēnešu periodā pirms darba devēja juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas jeb par 20 darba dienām.

1.3. Atbildētāja pieteiktā atvaļinājuma kompensācija (bruto) dienā veido 10.85 LVL jeb 15.44 EUR, līdz ar to bruto summa par 20 darba dienām ir 216.98 LVL jeb 308.73 EUR. Ņemot vērā minēto, summa (bruto), kuru nedrīkst segt (pārsniedz 20 darba dienas) ir 44.48 LVL jeb 63.29 EUR (4.1darbadienas * 10.85 LVL jeb 15.44 EUR).

1.4. Ņemot vērā to, ka bruto summa, kas pārsniedz noteiktās 20 darba dienas, ir 44.48 LVL, tad neto summa ir 30.09 LVL jeb 42.81 EUR, jo IIN ir 9.50 LVL jeb 13.52 EUR un VSAOI ir 2.12 LVL jeb 6.96 EUR.

1.5. Prasījuma summa par neizmaksāto atvaļinājuma kompensāciju, kas pārsniedz noteiktās 20 darba dienas (42.81 EUR), ir saglabāta Prasītāja kreditoru prasījumu reģistrā nenodrošināto kreditoru prasījumu grupā un tiks segta Maksātnespējas likuma 118.pantā noteiktajā kārtībā. Pielikumā Prasītājs pievienot detalizētu pieteiktā, atzītā, segtā un nesegtā Atbildētāja prasījuma aprēķinu.

Sistēmas kļūdas dēļ, veicot maksājumu, Atbildētājam kļūdaini tika pārskaitīti naudas līdzekļi 393.21 EUR apmērā, kas ir par 196.61 EUR vairāk, nekā Atbildētājam pienākas, līdz ar to naudas līdzekļus 196.61 EUR apmērā Atbildētājam ir pienākums atmaksāt atpakaļ Prasītājam. Atbildētājs labprātīgi ir atmaksājis 153.44 EUR, līdz ar to atlikusī summa ir 43.16 EUR.

Atbildētājam lūgums veikt kļūdaini pārmaksāto naudas līdzekļu atmaksu tika izteikts nosūtot paziņojumus ierakstītā pasta sūtījumā un elektroniskā pasta sūtījumos.

Atbildētājs Prasītājam nepaskaidroja, kādēļ neveica pilnu pārmaksātās summas atmaksu un kādēļ ir veicis tikai daļēju pārmaksātās summas atmaksu 153.44 EUR apmērā, nenorādot, kādēļ 43.16 EUR līdz šim brīdim nav atmaksāti. Fakts, ka Atbildētājs pārmaksāto summu daļēji atmaksāja, liecina par to, ka Atbildētājs atzīst to, ka minētie naudas līdzekļi pie Atbildētāja atrodas bez tiesiska pamata.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.[21] pantu, atbildētājam ierakstītā pasta sūtījumā uz deklarētās dzīvesvietas adresi /adrese A/, nosūtīts prasības pieteikums paskaidrojumu sniegšanai līdz 2016.gada 12.oktobrim.

2016.gada 5.oktobrī tiesā saņemts paskaidrojums, kurā norādīts, ka prasību neatzīst, jo 2015.gada 8.oktobrī pārskaitījis atpakaļ pārmaksāto summu izņemot neizmaksāto kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu, kas atbildētājam pienākas, kā arī tika ieturēta bankas komisija 0.36 EUR. Atbildētājs uzskata, ka viņam nav jāmaksā par administratora kļūdu.

Civilprocesa likuma 250.[25]panta pirmā daļa noteic, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.[26] pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

Pusēm nosūtīts paziņojums saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.[25]panta pirmo daļu, norādot, ka sprieduma norakstu varēs saņemt 2016.gada 5.decembrī Liepājas tiesas kancelejā.

Novērtējusi rakstveida pierādījumus lietā un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Ar 2013.gada 12.novembra Liepājas tiesas spriedumu pasludināts AS „/Nosaukums A/" maksātnespējas process un par maksātnespējas procesa administratoru iecelts /pers.V/.

Prasība celta pret atbildētāju kā bijušo uzņēmuma darbinieku, norādot, ka sistēmas kļūdas dēļ atbildētājam pieteiktā kreditora prasījuma EUR 196,60 vietā no uzņēmuma konta bez pamata samaksāta summa EUR 393,21 apmērā.

Civillikuma 2389.pants noteic, ja kādam ir bez jebkāda pamata kāds priekšmets no otra mantas, tad to var no viņa atprasīt. Attiecībā uz šādu atprasījumu nav nekādas nozīmes, vai tāda priekšmeta iegūšanai nav bijis pamata no paša sākuma, jeb vai pamats, kas agrāk ir bijis, vēlāk atkritis. Savukārt Civillikuma 2390.pants noteic, ka par atprasījuma priekšmetu ir spēkā 2376.-2380.panta noteikumi.

Gan judikatūrā, gan civiltiesību doktrīnā, skaidrojot Civillikuma 2389.panta piemērošanas aspektus, ir atzīts, ka atprasījums jebkāda pamata trūkuma dēļ ir iespējams šādos gadījumos: 1) ja izpildījums ir izdarīts uz spēkā neesoša tiesiska darījuma pamata vai vispār bez jebkādas izpildījuma devēja un izpildījuma saņēmēja norunas par tiesisku attiecību nodibināšanu; 2) ja atprasāmais priekšmets ir nonācis atbildētāja mantā nevis ar prasītāja dotu izpildījumu, bet gan citādā veidā.

Turklāt prasītājam ir jāpierāda atprasāmā priekšmeta sākotnējā atrašanās viņa mantā un tas, ka šis priekšmets atrodas atbildētāja mantā bez tiesiska pamata *(skat. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 14.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-66/2007, Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 5.aprīļa spriedumu lietā SKC-121/2013; Augstākās tiesas 2015.gada 30.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-132/2015; Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā.-R.: Mans īpašums, 1998, 665.lpp.).*

Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai, katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

To, ka atprasāmais priekšmets sākotnēji atradies prasītāja mantā, pierāda prasības pieteikumam pievienotais AS „Citadele banka" algas maksājuma dokuments, no kura redzams, ka 2015.gada 12.augustā no prasītāja AS „/Nosaukums A/" konta uz atbildētāja kontu pārskaitīti EUR 393.21 (lietas 33.lapa).

No lietas materiāliem izriet, ka atbildētājs ir sastāvējis darba tiesiskajās attiecībās ar prasītāju no 2009.gada 31.augusta līdz 2013.gada 21.novembrim. Sakarā ar uzņēmuma maksātnespējas procesa pasludināšanu atbilstoši Maksātnespējas likuma prasībām atbildētājs ir pieteicis kreditora prasījumu par atlīdzības par neizmaksāto darba samaksu 240,49 EUR (169,02 LVL), atvaļinājuma kompensāciju neto EUR 259,20 (LVL 182,17) un atlaišanas pabalstu neto EUR 223,50 (LVL 157,08) piedziņu, kopā EUR 732,20 (LVL 508,27).

Ar 2013.gada 13.decembra lēmumu Nr.40 administrators atzinis atbildētāja kreditora prasījumu EUR 732,20 (LVL 508,27) apmērā (lietas 17.-20.lapa). Minētais lēmums ir spēkā esošs, pierādījumi, ka tas būtu pārsūdzēts lietā nav iesniegti.

Tā kā ar spriedumu no Prasītāja tika piedzīta minētā summa, Atbildētāja atzītā kreditora prasījuma apmērs netika grozīts un tika saglabāts tāds, kāds tas bija saskaņā ar Prasītāja grāmatvedības datiem, proti, par summu 508.27 LVL jeb 732.20 EUR, ko veido neizmaksātā darba alga 169.02 LVL jeb 240.49 EUR, atvaļinājuma kompensācija 182.17 LVL jeb 259.20 EUR un atlaišanas pabalsts 157.08 LVL jeb 223.50 EUR.

Maksātnespējas administrācija, pamatojoties uz Prasītāja iesniegumu, veica Atbildētājam izmaksu 483.79 EUR apmērā, ko veidoja darba samaksa 82.06 LVL jeb 116.76 EUR, atlīdzība par atvaļinājumu 124.53 LVL jeb 177.19 EUR un atlaišanas pabalsts 133.42 LVL jeb 189.84 EUR. Minētās izmaksas rezultātā atlikušais nesegtais Atbildētāja prasījums bija 239.41 EUR (168.26 LVL), ko veidoja neizmaksātā darba alga 123.73 EUR (86.96 LVL), atvaļinājuma kompensācija 82.01 EUR (57.64 LVL) un atlaišanas pabalsts 33.67 EUR (23.66 LVL).

Tiek konstatēts, ka prasītājs atbildētājam izmaksājis EUR 393,21, kas ir par EUR 196,61 vairāk nekā atbildētājam pienākas un kuru atbildētājam nebija likumīgs pamats saņemt. Atbildētājs labprātīgi atmaksājis EUR 153,44, bet atbildētāja prasījuma summa par neizmaksāto atvaļinājuma kompensāciju, kas pārsniedz likumā noteiktās 20 darba dienas 42,81 EUR apmērā, ir saglabāta Prasītāja kreditoru prasījumu reģistrā nenodrošināto kreditoru prasījumu reģistrā nenodrošināto kreditoru prasījumu grupā un tiks segta Maksātnespējas likuma 118.pantā noteiktajā kārtībā. Līdz ar to tiesa atzīst, ka pārmaksātā summa EUR 43,16 apmērā atrodas pie atbildētāja bez jebkāda tiesiska pamata.

Tā kā saskaņā ar Civillikuma 1635.panta pirmo daļu katrs tiesību aizskārums, tas ir katra par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums [..] dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot.

Tādejādi, kas attiecas uz bankas maksājumu komisijas naudu, ko samaksājis atbildētājs daļēji atmaksājot administratora pārmaksāto summu, tad patvarīgi atbildētājam nav tiesību to ieturēt no prasītāja, bet viņam piesakāma atsevišķa pretenzija par šiem izdevumiem.

Vienlaicīgi tiesa nekonstatē, ka pušu starpā būtu kādas citas saistības vai tiesas nolēmums, kas juridiski pamatotu un attaisnotu konkrēto prasītājam piederošo naudas līdzekļu atrašanos atbildētāja mantā.

Tāpat tiesa ņem vērā, ka darba tiesiskās attiecības starp pusēm vairs nepastāv, prasītājam nav iespējas piedzīt no darba tiesiskajām attiecībām izrietošo pārmaksāto summu, pamatojoties uz Darba likuma normām.

Atbilstoši Maksātnespējas likuma normām administratoram ir pienākums kreditoru interesēs veikt tiesiskas darbības parādnieka mantas atgūšanai.

Pirms prasības iesniegšanas tiesā, 2015.gada 13.augustā, 18.augustā un 2016.gada 6.aprīlī prasītājs nosūtījis atbildētājam paziņojumus par kļūdaini veiktā maksājuma atgriešanu, lūdzot labprātīgi atmaksāt kļūdaini pārskaitītos naudas līdzekļus brīdinot, ka pretējā gadījumā tiks celta prasība tiesā par piespiedu piedziņu (lietas 35.-37.lapa).

Tiesa uzskata, ka ir pierādīts, ka atbildētājam izmaksātie naudas līdzekļi EUR 43,16 apmērā pieder prasītājam un, ka tie pie atbildētāja atrodas bez tiesiska pamata.

Civilprocesa likuma 10.pants noteic, ka puses savas civilprocesuālās tiesības realizē sacīkstes formā. Atbildētājs prasību nav apstrīdējis, pierādījumus par naudas atgriešanu atbilstoši Civillikuma 1838.pantam nav iesniedzis.

Ņemot vērā iepriekš minēto, prasība ir pamatota un apmierināma.

Prasītājs, iesniedzot prasību, no tiesas izdevumu samaksas atbrīvots saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktu.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu un 35.panta pirmās daļas 3.punktu valsts nodeva EUR 71,14 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 5,80 piedzenami no atbildētāja par labu valstij.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189., 190., 192., 193., 199., 204.^{1}, 250.^{25}, 250.^{27}pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

prasību apmierināt pilnā apmērā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu maksātnespējīgajai akciju sabiedrībai „/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./numurs/, EUR 43,16 (četrdesmit trīs un 16/100), maksājumus veikt AS „Citadele banka" kontā Nr./konts/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu EUR 71,14 (septiņdesmit viens un 14/100) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 5,80 (pieci un 80/100).

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt divdesmit dienu laikā Kurzemes apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Liepājas tiesā.

Tiesnese: (personiskais paraksts) M.Jansone